

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.
Szerkesztői szállás:
belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 6 hasáboz garmond sorát 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. a minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvétel irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartási cikkeik sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Meg. lap hetenkint háromszor, u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton déln.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

július—decemberi folyamára.

Egy évre . . . 12 forint o. ért.
Félévre . . . 6 „ „ „
Évnegyedre . . . 3 „ „ „
Egy órára . . . 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvár, július 15.

□ Spanyolország ismét nagyszerű válság küszöbén áll. A kormánynak csak pillanatra sikerült a forradalom kitörését elodáznia, midőn elfogatta az „union liberal” párt katonai vezérférfiit s minden kihallgatás és törvényes ítélet nélkül a canari szigetekre hurcoltatta őket, s egyúttal száműzte Montpensier bégét, kit az elégedetlenség trónra akartak tiltetni. Kérdés megszüntette-e ez erőszakos föllépés az elégedetlenség okait? Bizonyosan nem, sőt szaporította a gyűlöletet; így habár később, de mégis lángra lobbantja azt a külföldre kiterjedő összeesküvés, mely Párisban vásárolta a fegyvereket, a minthogy azokból tetemes mennyiséget is foglaltak le a francia határokon. Hogy a spanyol kormány talajja megingott, tanúsítja az is, hogy az elfogott tábornokokat azonnal elszállították; a „Liberté” tudni véli, hogy ezzel azért sietett, mert attól tartott, hogy a katonaság megkísérli kiszabadításukat, talán e miatt fogdoszák most össze a gyanús altszökeket is. A Madridból érkező tudósítások arra mutatnak, hogy Párisból adták az összeesküvés kulesát a spanyol kormány kezébe; ez által mintegy közvetve csapást akartak mérni az orléansokra, kiknek érdekében ezuttal éppen azon tábornokok fogtak kezét, kik O'Donnellel együtt egyizben megmenték Izabella trónját. Különben Spanyolország közigazgatási hanyatlása az elégedetlenség fő kuforrása. Madridot előzönülték a vidékről jövő koldusok, dolgoztalanok, kiket éhség űzött a fővárosba, a rendőrség nem tudja mihez fogjon e szerencsétlenekkel. A tartományokban a hatóságok nem tudtak a bajon segíteni, mert a vidéken a kikötő városokban is csak kevesen találhatunk foglalkozást: a kereskedés pang, az ipar napról napra hanyatlík, a gyárak és műhelyek zárva állanak; szóval, Spanyolország alig volt valaha ekkora inszégben és mégis a fővárosból azon parancsot kapták a helyhatóságok, ne engedjék a munkásokat Madridba vándorolni.

Franciaország békés szándékait, harci készületei dacára szintugy harsonákkal hirdetik. A „Mon. d. Soir.” írja, hogy „a császárnak, a törvényhozó testületnek, az egész országnak akarata fentartani a világbékét, mert a béke fő és lényeges kelleke a civilisatio haladásának. A jövő a helyes hadi nyraszerzés által minden eshetőség ellen biztosítva van; a sereg ezen reformja javára van a békés eszméknek, melyek alkalmazását a császári diplomacia egy nagy ország tekintélyével és méltóságával helyesen tudja összeegyeztetni.” Moustier külügyér pedig most készíti beszédét, melyben Franciaország külügyi helyzetét rajzolandja, hangsúlyozván „Franciaország békés politikáját” és azt, hogy még mindig a régi rangpolczt foglalja el Európában.

Az „Indep. Belge” párisi levelezője az európai és különösen a németországi helyzetről ír. Kiemeli, hogy az egész világnak békére van szüksége, s noha minden kormány ezt óhajtja, „a béke iránti bizalom még sem szilárdul”, bár a háboru párthívei csak azért óhajtják a háborút, mert kikerülhetlennek tartják. A levelező szerint Moltke tábornok, ki Bismarck után legtöbb befolyással bír a porosz királyra — a béke embere ugyan, de a francia-porosz háborút kikerülhetlennek tartja; ezért ellenzi a Bismarck által követett engedékenységi politikát, mely tévútra vezet a németországi közvéleményt. De a jeles tábornok ellensége az orosz-porosz szövetségnek is; szerinte nagy hiba elhívetni Németországgal, hogy Poroszország politikáját elválaszthatatlanul össze van kötve Oroszországgal; „mindaddig — ugymond — míg Franciaország és Ausztria nem fognak kezét Németország ellen: Poroszországnak kerülni kell az egyetértést Oroszországgal”

gal „Poroszországnak — Moltke szerint — csak a német erőre kell támaszkodnia, ha a német egyetértést e pillanatban a béke kockáztatása nélkül végrehajtani nem lehet, a porosz kormány igyekezzék a többi német kormányokkal egyetértésre jutni. Állítólag a porosz király Moltke nézeteit osztja. Berlinben a francia harci párt megerősödésétől tartanak, de az utóbbi budgétvíták nagyban nevelték a béke barátainak befolyását.

A „Constitutionnel” elismeréssel szól az osztrák-magyar hadsereg leszállításairól, csak e mellett azt állítja, hogy Franciaország járt elől jó példával. A „Wes. Ztg.” a csehekkel bibelődik s így ír: Metternich hg. idejében Palacky és Rieger urakat Spielbergre zárták volna, ha oly merészen nyilatkoznak; Beust b. pedig kedélyes eszmecserét folytatott velük azok felett. A porosz lap a birodalmi kancellár türelmességét arra magyarázza, hogy nagy szó l a s s z a b a d s á g v a n A u s z t r i á b a n , v a g y — h o z z á t e s z i g u n y o s a n — a k o r m á n y n e m é r i m a g á t o l y e r ő n e k , h o g y b i z o n y o s h o n á r u l á s i t ö r e k v é s e k e t m á s k é n t m i n t u j j h e g y g y e l é r i n t s e n .

Angliában kormány és ellenzék abban járnak, hogy mielőbb szétoszolják a jelenlegi parlament, s az új gyűlhessen egybe.

Oroszország nem találván a szerbeket kész eszközöknek terve kivételére, most a csehek vetté szárnyai alá; az orosz sajtó csaknem forradalomra hívja fel a tulzó csehek.

Az adó-vita a képviselőházban.

I.

(S.) A közterhek könnyebbitésére célzó dícséretes buzgalmat fejtenek ki képviselőink a minisztérium által előterjesztett különböző pénzügyi törvényjavaslatok felett folytatott tárgyalások alkalmával; de tán kissé mégis igen sietnek némelyek, legalább óhajtaikkal a gyakorlati kivihetőséget megelőzik.

Többek közt érdekes vitát keltett a személyes kereseti adóról szóló törvényjavaslat vitatásánál a ránk, erdélyiekre nézve nem kis fontosságú fejadó ügye.

A miniszteri előterjesztés ez adónemet még most nem vélte nélkülözhetőnek, sőt rögtön személyes kereseti adóvá átídomíthatónak sem.

A központi-bizottmány azt jövő 1869. január 1-ső napjától fogva megszüntettni s a pénzügyminisztériumot fölkértni javasolta, terjesztszen elő törv. javaslatot, a felett, miként lehetne az ezen adó megszüntetése által fölmerülő hiányt pótolni.

Kolozs megye képviselője, Hosszu József, azonban e fejadót azonnal megszüntetni s helyébe a Királyhágon túl fennálló személyes kereseti adót behozatni kívánta, jóllehet maga kimutatta számokkal, hogy ezen változtatás által az erdélyi e n e m b e l i a d ó ö s s z e g 600,000 frttal fogyna meg.

Az országgyűlési tudósításokból nem ki-vehető, ajánlott-e a t. képviselő úr, és minő módot az indítványa elfogadása által saját elismerése szerint is bekövetkezendő deficit fedezésére.

Ujvárosi képviselő, Gáál János, főleg azért ellenezte a kérdéses fejadó rögtön megszüntetését és pártolta a központi-bizottmány említett közvetítő ajánlatát, nehogy az ez által okozandó hiány az ugy is tulterhelte erdélyi földbirtokra háruljon.

Merült fel ezután az ellenzék egyik vezér férjától, Tisza Kálmántól, egy szintén ily irányú, de már az egyetemes adózást illető határozati javaslat is, mely szerint a pénzügyminiszter felszólítandó volna, hogy még ez év folytán terjesztszen elő törvényjavaslatot „az adó kivetésének, befizetésének, biztosításának, behajtásának s az e közben fölmerülő kérdések eldöntésének oly módja iránt, mely szerint a pénzügyi közegek az egyenes adókra nézve fölöslegessé válván, teendőik a törvényhatóságokra ruháztassanak s a közvetett adók körül egyéb teendők célszerűen ugy szabályoztassanak, hogy az által mind a kezelés költségei kevesbítsenek, mind a törvényhatóságok jogai megőriztessenek, mind végre a különböző eredeti hivatalos közegek egymás melletti működésből eredő zavarok és összeütközések elkerülteszenek, az adó tárgyában fölmerülő kérdések elintézése és netalán kihágások megbünte-

tése pedig a rendes törvényszékek után történjék, és minden kivételes, ugy jelesen a pénzügyi törvényszékek eltöröltessenek.”

Alig lehetne ily kevés sorban többet mondani, követelni, mert e határozati javaslat nem foglal magában kevesebbet, mint összes pénzügyi háztartásunk s megyei és községi közigazgatásunk egy ütessel, egyetlen törvényjavaslat által eszközözendő azonali átalakítását és végleges rendezését.

Való igaz, hogy a néhai kormánytól átörökölt s még fennálló egész pénzügyi rendszerünk czélszerűtlen, terhes és sok részben gyűlöletes, de alig hisszük, hogy a helyzet mindnyájunk által egyaránt érzett nyomasztó voltát a legjobb akarattal oly könnyen és oly hamar elhárítani lehessen.

Még nem láttunk oly tolongást, melynél az utolsó tolongó a sorban legelől állónál előbb érkezett volna a kitűzött célhoz.

Már pedig Hosszu módosítványa és Tisza határozati javaslata a dolgok természetes lefolyását bevárni nem akarva egyaránt tolongnak azon célhoz, melyet elérni mindnyájunk legfőbb óhajta. Mind szükséges, mind sürgős, mit ama módosítvány és határozati indítvány követel, de a dolgok természetsszerű egymásutánja nem teszi lehetővé, hogy azok tartalma most mindjárt foganatba vethetessék.

Kétségtelen, hogy a mostani adó sok tekintetben súlyos, terhes s alig elviselhető. Ámde az adó terhes voltát nem annyiban mennyisége, mint azon körülmények határozzák meg, a melyek közt azt hordozni kénytelenítettünk.

Ugyazintén nem egyedüli eszköze az adó könnyítésének az apasztás, leszállítás.

De erről jövő számunkban, általában lássuk, miként lehetne az e részbeni indokolt közóhajtnak mielőbb eleget tenni.

Gyakorlati politika.

○ Mindig figyelemmel kísértük a román journalistica működését, főleg azért, hogy tájékozhas-suk t. olvasóinkat a román pártok magatartásáról. A „Tel. Rom.” politikai ildommal írt cikkeit koronként méltányoltuk, s felmutattuk az azokba foglalt gyakorlati eszméket és józan irányelveket. De nem mulasztottuk el a „Gaz. Trans.” hóbortjainak megismertetését sem, és fájdalom! gyakran kelle ábránd és vak gyűlölet sugalta igazatásait, légbekapodással megrönnünk, megvilágítva a jobbra érdemes kitartással összehordott badarságokat, álmadozásokat.

Ezuttal a „Tel. Rom.” 51-dik számában megjelent cikket vizsgáljuk, mely mintegy oktatást ad a románoknak arról, mely irányban kell a politikai téren haladniok.

Történelmi visszapillantása nagyon tanulságos, a mennyiben arra figyelmezteti a románokat, hogy ők a magyar nemzet oldalán állanak a szláv néptenger közepette, s hogy lételük elválaszthatatlanul a magyar nemzet fennmaradásához van kapcsolva; tapintatos hivatkozás az is, a hol arra utal, hogy a török hódítással szemben s a nyugat felől előnyomuló absolutismus és teocratia ellenében vállvetve küzdött a magyar elem a románnal; bár vennék szívökre e tanulságokat a román tulzók is, meggondolva, mennyit vétkeztek már eddig is a történelem által igazolt s a jövőre nézve oly annyira kívánatos és szükséges összetartás ellen, kockáztatva a kölcsönös és közös nemzeti érdekeket.

Tanulságos azon kép is, melyet a „Telegr.” Moldva-Olahország rég és közelmúltjáról rajzolt, elmondva, mit szenvedtek a török önkénytől, a fanarioták kapzsiságától, s rá mutatva, hogyan akarta Oroszország a moldva-oláhokat eszközül használni, hidat akarván belőlük csinálni a Konstantinápoly meghódítására vezető úton; s hogy bár már 1845-ben megkezdődött az erkölcsi ellenállás az orosz befolyással szemben, a csekély anyagi erővel rendelkező moldva-oláhok célt mindaddig nem értek, míg a művelt Európa nem állította lábra, időt engedve a szervezkedésre és megszilárdulásra. Mily óva-intó példa ez az elbizakodottak észretérésére!

Hanem a midőn a „Telegr.” ily üdvös tanulságokra hivatkozott, nem kell vala a történelmi visszapillantást Trájan hódításánál kezdenie; ezzel akarata ellen lábat adott a tulzóknak. Még nagyobb mérvben tevő azt akkor, midőn a hajdani erdélyi három rendi nemzet „unioját” olyannak mutatja fel, mintha az tartotta volna a románokat a nemzeti és felekezeti hűbériség jármában. Az oly jeles tollu publicistának — mint a milyen írta a „Tel.” jel-

zett cikkét — tudnia kell, és tudja is bizonyosan, hogy ama „unio“-t a nemesség kötötte a szászok-és székellyekkel, a jobbágy-lázadások elnyomására s az Európa szerzte fennállott hűbéri kormányformából kifolyó kiváltságsszerű jogok védelmére; hogy a szerződő nemesség közt épp ugy voltak románok, mint a hogy a jobbágyok közt is volt magyar, szász stb. Miért tűntetni fel tehát ama „unio“-t oly színben, mintha az a románok ellen köttetett volna, mintha ez okozta volna kizárólagos szolgálataikat, elnyomatásukat; miért szaggatni fel a régi sebeket, midőn az újabbak begyógyításáról és nem a nemzeti gyűlölet élesztéséről kell a gyakorlati politikának gondolkodni, gondoskodni?!

Hogy a román nemzetiség igényei még nincsenek az 1848-ban megadott jogegyenlőség által teljesen kielégítve — ezt mi is elismerjük; de hát azon pillanatban, midőn, a „Telegr.” elismerése szerint is, oly szép törvény alkotott a román görög-nem-egyesült egyház betetözése tárgyában; midőn a nemzetiségi törvényjavaslat és a municipiumok rendezése nemsokára a parlament elhatározása alá kerül, azon parlament elé, mely méltanyosságát csak imént bizonyította be a román gör. n. egy. érsekség kérdésében: ildomos és lovagias-e azt hangoztatni: még nagyon sok van hátra!! s hogy a románok eddig csak csekély részben látják nemzeti igényeiket kielégítve. Szükséges és hasznos-e ma a tulzók követeléseinek fokozására hatni? Itélje meg higgadtan maga a „Telegraf.”

Nézetünk szerint a „Telegr.” gyakorlati politikáról adott oktatása egyoldalú volt. Helyesebb lett volna azt, a mi még hátra van, alaposan részletezni, mint általános kifejezésekben tenni oly célzásokat, mintha Magyarország ismétli feldarabolásáról s egy második politikai nemzet megalkotásáról lehetne szó.

Az erdélyi részeken építendő vasútvonalakról. stratégiai szempontból.

A „Kolozsvári Közlöny” 74-ik számában egy cikk jelent meg ily czim alatt: „Erdély legcélszerűbb fővasútvonalának irányja.” Erre a szerkesztőség rövid jegyzésbe tette meg észrevételeit, s én hallgatok, mert az egész cikkben a kereskedelmi és politikai érvek kellően ki vannak fejtve, s azt csak az nem foghatja fel, a ki nem akarja; de a stratégiai szempont nincsen eléggé részletesen tárgyalva, mely azonban nem bir kevesebb rontossággal, mint a más kettő; s ezt a pontot vagyok bátor, a mennyiben értem, kevéssé részletesebben taglalni.

A mennyire tudom, e földgömbön, öt országnak van oly sajátos fekvése, hogy azokat nagy, természetes váraknak lehet nevezni; ezek Thibet Ázsiában, Abissinia Afrikában, a Svájc, Csehország és Erdély Európában. Ausztriának és Magyarországnak ezen természetes várakból kettő jutott, t. i. nyugat-északon Csehország, keleten Erdély. Vegyük Ausztria legújabb eseményeit a haroztérren, nyugat felé. Gondoljunk vissza azon időkre, midőn I. Napoleon Vandemmet Csehország elfoglalására küldte és hogy milyen kudarcot vallott Vandamme Culmnál, midőn Ausztriát a francziák szorongatták, a megvert osztrák seregnek nem Csehország volt-e mindig, kisebb-nagyobb mérvben egyik támpontja? És ha az 1866-diki eseményeket vizsgáljuk, nemde legelőbb is Csehországot vették be a poroszok és csak aztán nyomultak elő Bécs felé. De azt kérdehetik: „Mit használt Csehországnak természetűl erős fekvése s az országban levő várak?” Hogy Ausztria roppant vereséget szenvedett, azt nem Csehország erődszerű fekvése, hanem benne fekvő várak okozták, hanem a stratégia elhanyagolása. A stratégia azt tanítja: „Mielőtt valamely állam háboruba bonyolódik, legelső és legfontosabb feladata a kormánynak az, hogy hadsereget oly állapotba helyezze, miszerint ellenfele elébe nemcsak mennyiségre, hanem minőségre nézve is megfelelő számú hadsereget vihessen.” Itt volt a lapis offensiois; ezen rendszabálynak elhanyagolásaért szenvedett Ausztria; hanem azért Csehország mégis hadtanilag oly fontos pont, hogy ha egy nyugatról előnyomuló ellenség Csehországot be nem veszi, az ellenséget háta megett hagyja, merészségeért bizonyosan lakolna; tehát Csehországot az Ausztriát érdeklő nyugati események ki-sebb, vagy nagyobb mértékben mindig érteni fogják. Nézzük már most Erdélyt. Mi a törököket tudatlanoknak szoktuk tekinteni, és mégis volt annyi belátások, hogy magukat Erdélybe befészkeltek, s átlátták, hogy ha uralmukat Magyarországon meg akarják alapítani, Erdélyt kézzre kell kóriteniök, mert Erdély imponál a Tiszaig és oldalról fenyegeti Magyarországot. Vegyük az 1849-iki

eseményeket. Az oroszok csak azon mérvben haladtak elő Magyarországon, a melyben Erdélyben előnyomulnak. Ha Erdélyben annyi erő lett volna, hogy az előnyomuló oroszokat visszaverhesse s a betört akadályozza, a Magyarországra betört hadak sem mozdultak volna mindaddig, míg Erdély be nem lett volna véve; mert az oldalról fenyegetésen kívül, a megvert magyarországi seregnek menhelyük is lett volna, mi a háborút nemcsak meghosszabbította, hanem talán még másfelé is fordíthatta volna. Ha tehát valamely ellenség észak, vagy délfelől Magyarországra betört és hatalmát itt meg akarja alapítani, Erdélyt is meg kell hódítani; mert ha ezt tenni nem bírja s Erdélyben eléggő erő van, akkor célt nem ér. Ezen rövid vázlatok után világos, hogy nyugatra Csehország, keletre pedig Erdély szerfelett fontos a birodalomra nézve. Csehországban a kormány sokat tett, a mi stratégiai szempontból tekintve szükséges, de Erdélyben még semmit sem. A keleti ügyek bonyolódhatnak, mint olvassuk, hol derül, hol boru mutatkozik a láthatáron, s ha a keleti kérdés megoldása bekövetkezik, Erdély főfontosságú támpontjává lesz a birodalomnak; de ügyeljen a kormány, nehogy olyan készületlen találja a vihar, mint gr. Persanót.

No de mégis valahára készül Erdélyben is a vaspálya s a gőzhajózás is a Maroson. Már a terveket is olvassuk a hírlapokban. Ezen terveket akarjuk stratégiai szempontból kissé megvizsgálni.

Első terv. Alvincztől Szebennek, Verestoronynál Oláhországba. — Minden vaspálya két fő szempont alá esik, tudniillik: kereskedési és stratégiai alá, a másikat nem számítva; e két szempontot egyesíteni főfeladata a szakértőnek stratégiai szempontból. Erdélyre nézve egyik főfeladata a vaspályának az, hogy a szorosokat a legrövidebb idő alatt katonasággal el lehessen látni. Igen, de ennek ez a pálya nem felel meg, mert ezáltal csak alig vannak érintve, a többiek, u. m. Bodza, Osánez, Ojtoz, Gyimes, a küsztrüktől, tölgyesi vesztől, valamint Bélbor és Tihutca egészen kiesnek a vaspálya köréből, de a mint hallom, e terv már el is bukott.

Második terv: Tövis, Segesvár, Brassón és Bodzán át Oláhországba.

Stratégiai szempontból tekintve, kézbe van Vulkán, Verestoron, érintve van Briáz, továbbá kézbe van Töresvár, Tömös, Bodza, Osánez és Ojtoz, távulról érintve van Gyimes, Küsztrüktől és Tölgyes, mások, mint Bélbor és Tihutca végképpen kiesnek a hatáskörből.

Harmadik terv: Kolozsvár, Egerbegy, Hadrév, Tövis, Segesvár, Brassó, Bodza, Oláhország, ha tölem függene, Segesvár helyébe azért helyettesíteném Maros-Vásárhelyt, mert ez országrész közepében van és innen legjobban lehet a stratégiai érdekeknek megfelelni. Maros-Vásárhelytől Tihutca és Verestoron csaknem egyforma távolságra esnek, s el lehet mondani, hogy közel vannak érintve, Bélbor, Tölgyes, Küsztrüktől és Gyimes: érintve vannak, Ojtoz, Osánez, Bodza, Tömös, Tölcsvár és Briáz kézbe vannak, itt csak az egy Vulkán esik ki a vaspálya hatásköréből. E pálya tehát leginkább megfelel a stratégia kívánalmainak, de még a kereskedésnek is. Kíváncsok volna e szerint, hogy a nagy-várad-kolozsvári-m.-vásárhely-bodza-i pálya lenne a főpálya, és ha az arad-fejérvári is tovább kiépítenék, akkor aztán nem volna több kívánni való, t. i. ha az aradit összekötnek a kolozsvárral.

Az egyik érv az aradi vaspálya mellett az, hogy Fejérvár közelebb van Bodzához, mint Kolozsvár. Az igaz, de Kolozsváron és N.-Váradon át Pest és Bécs sokkal hamarabb elérhetők Fejérvárról, mint Arad felé.

Stratégiai szempontból tekintve, egy fontosabb érv szólana az arad-fejérvári vaspálya mellett, mert ezen pálya által Arad vára Fejérvárral összeköttetésbe hozatik; de ha jól felveszünk a dolgot, Fejérvár nem érdemi ezt a tekintet, nézzük csak közelebbről. E vár egy rendszeresen, és Pápa szerint, oly szabályosan megerősített pont, a hogy csak a papirosan szokták rajzolni. A vár egy hétszög, tehát másodrangú vár, melynek az a ropant hibája van, hogy az új kapu felől fekvő szőlőkől be lehet látni és löni, mely hibát már most helyre nem lehet hozni. Annak idejében, mikor építették, ugyan megfelelő hivatásának, de akkor a tűzértség nem állott a tudomány mostani színvonalán, és így Fejérvár nem egyéb pusztá köhalomnál, melyben kétség idején katonát, fegyvert és élelmet lehet tartani, de a mely háború idején eléggő tűzértséggel és lőszerrel ellátott ellenséggel szemben 48 órán túl nem tartható. Koránt sem oly fontos tehát, hogy a vasút építésével különös számításba vétetni megérdemelje.

De, felteszem, hogy a keleti kérdés előtérbe lépése alkalmából 80,000 embert kellene elhelyezni, mely összegnek, természetesen, csak hetedrésze lehetne lovasság, a többi gyalogság, tűzértség stb. de honnan élemezni? Mint tudjuk, Erdély keleti része nem tartozik a termékeny helyek közé, területi és népességi viszonyai sem olyanok, hogy még 80,000 embert elláthasson; ugyde a katonának kenyér, hús, szén, zab stb. kell. Ha volna is, hová tennék, mert megfelelő raktáraink nincsenek? Ekkor Nagy-Várad és Arad lesznek azon nagy raktárak, honnan a vaspályákon mindezen szükségletek Erdélybe be fognak szállíttatni. És Fejérvár?

Jó lesz kórháznak. Ha 1866-ban a vaspálya Szolnoktól Brassóig ki lett volna építve, pár ezer sebesített itt is el lehetett volna látni, de így az csak jámbor óhajítás maradt. Lukács Károly.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése július 9-én.

Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök felel Hodossiu József s több képviselő által minap a kormányhoz intézett interpellációra, melyben aggodalmukat fejezték ki, hogy a nemzetiségi ügyben talán nem is szándékolatik törvényjavaslat előterjesztése s kérdik, való-e hogy a kormány akadályozza a bizottság működését? Mindenekelőtt visszautasít minden oly feltevést, mintha a kormány saját és a ház ez iránt adott szavát megszegni akarná. Igaz, a kormány felszólítja a bizottságot, függeszse fel üléseit akkortáig, míg a kormány ez ügyben teljesen tájékozta magát, mi megtörténvén, most a kormány részéről semmi akadály sem fog fenn. Mi gátolja a bizottság munkálkodását, köztudomású: a phisikai idő hiánya, miután a tagok jelenleg 3 más: a horvát, pénzügyi, honvédelmi bizottságokban kénytelenek részt venni: nem lehetne tehát más tenni, mint új bizottság választani, mi nem lenne kívánatos. Időt kell tehát hagyni a munkálatok bevégezésére, melyek után folytatni fogja a nemzetiségi bizottság működését. Napot/határozati nem lehet, de arról biztosít, hogy bizonyos közmegnyugvásra — még a jelen ülésszak alatt el fog e fontos ügy intéztetni. (Helyeslés.)

Hodossiu József nem csak maga írta alá az interpellációt, tehát előbb tanácskoznok kell, hogy kifejezhesse meg: vagy meg nem elégedését. (Nevetés.) Ő különben azt várta, hogy három hét folyván le a kérdéstétel óta, most már kész törvényjavaslat terjesztetik elő; az előhozott ok időhiány iránt csak a megszokott stereotip mentség. (Zaj.)

Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök átadja az ő Felsége által szentesített törvényeket a dohány, lotto, szesz, bor, bus, fémjelzés, ser- és czukoradókról. Felolvastatván, kihirdetették.

A földadóról szóló törvényjavaslat végleg megszavaztatott; ezután az eddigi ülésfolyamról szóló jegyzőkönyv hitelesített, hogy a felsőházhoz a törvények kihirdetése végett átvittessék.

Napi renden van a házadóról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

Miután a tegnap el nem döntött 4. és 8. §§. a központi bizottság új javaslata szerint rövid vita után elfogadtatott.

Horváth Döme a 25. §-nál módosítványt ad be, mely szerint az új házak építésénél adott kedvezmények ne e törvény kihirdetése napjától, hanem folyó év elejétől számítottassanak, mi a ház által el is fogadtatik.

Székely Gergely a már elfogadott §-ba még azon módosítványt akarja behozni, hogy oly helyeken, hol most hozatik be a házberádó, a kedvezmény terjesztessék ki az előbb épült házakra is, mit

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter nem fogadhat el, miután e kedvezmények célja új házak építésére ösztönzést adni; hol pedig már évek óta állanak, értelme nem volna. A §. különben is már elfogadva lévén, Bernáth Zs. felszólalására, hogy ne térjenek vissza már végzett dolgokra: az indítvány elcsik.

A 26—28. §§. elfogadtatnak; a 29-nél gr. Zichy Nándor a III. osztály nevében különvéleményt ad be, mely szerint a 27—29. §§. kihagyandók s a ház és jövedelemadó körüli eljárás külön törvény által szabályoztassék, de a szerkezet elfogadtatott, valamint a 30. és 31. is.

A 32. §-nál Bernáth Zsigmond indítványozza, hogy a házberádósszeírást nemcsak az önálló törvényhatóságokkal bíró városok, hanem a rendezett tanácsúak is önállóan vezessék; de

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter, bár pénzügyi szempontból semmi kifogása, kérdi, helyes-e így mellékesen oly fontos közjogi határozat hozatala, mely által autonóm jog adatik meg. A §. megtartatik, ugyszintén a többi mindvégig, a 47. §. kivételével, hol Bónis Samu indítványa elfogadtatott, mely szerint az összeíró bizottságok elnökei a napi díjt az állampénztárból nyerjék.

A végmegszavazás holnaputánra tűzettel.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter az ujonvert magyar ezüst pénzékből 400 darabot bemutatott és a tagok közt kiosztás végett az elnöknek kézbesít.

Ez megtörténvén az ülés eloszlott.

A képviselőház ülése július 11-kén.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után kihirdetett a két jegyzői állomás betöltése végett beadott szavazatok eredménye, mely szerint megválasztattak Paiza Andor és Bujanovics Sándor, kik helyeiket elfoglalják; elnök ezután bemutatja a házhoz érkezett különféle kérvényeket.

Napirenden volna a házadóról szóló törvényjavaslat végmegszavazása; azonban a pénzügyminiszter a ház meghagyása folytán egy §-ra nézve változtatást adván be, a tárgyalás és végmegszavazás hátfőre határozatott.

Dapsy Vilmos Rimaszombat város közgyűlésének tiltakozását nyújtja be, a házhoz Rimaszom-

bat nevében beadott Madarász-féle petitio ellen; a tiltakozás kimutatja, hogy Rimaszombat 17,000 lakossa közlül 39-en írták alá a petitio, ezek nagy része nem választó s adóhoz alig valamivel járul, tehát nem voltak jogosítva kérvényezni a város nevében, mely ezennel rosztalását nyilvánítja ezen izgalmak felett.

Napirenden van a személyes kereseti adóról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Általánososság senki sem szólván a tárgyzhoz, a törvényjavaslat részletes vita alapjául elfogadtatott.

Hosszu József az 1-ső §-nál az adónemek Erdélyben fennálló módja ellen szólalt fel, mint a hol a leggyűlöletesebb: a fejadó fizetetik még mindig s gyűlöltté teszi a kormányt és törvényhozást. Adatokkal támogatva kimutatja az Erdélyben fennálló fej-, vagyonnevedési és legeltetési adók terhes és igazságtalan voltát s indítványozza, hogy ezek eltöröltetvén, a magyarországi személyes kereseti adó lépjen ott is életbe.

Gál János csak azon különbséget látja Hosszu és a közp. bizottság javaslata közt, hogy ez utóbbi 1869 elejétől kívánja a reformot; ő sem kívánja a rögtöni eltörölést, mert így a jövedelmi adóra kellene a hiányt kiróvni s így a már is tulajdonosan terhelt földbirtokos osztályra súlyosodnék ez adó. Mondassék ki a megszüntetés 1869 elejére s a miniszterium utasíttassék ide vonatkozó törvényjavaslat kidolgozására.

Papp Lajos Hosszut pártolja, valamint Tisza László is, ki főként azon szempontból szól fel, hogy a létesített unio dacára még oly különbségek vannak Magyarország és Erdély között; belátja azonban, hogy a rögtöni változtatás, ha már a kormány 16 hó alatt mit sem tett, most három hó alatt nem eszközölhető, ezért szintén 1869 elején kívánja azon adónem eltörölését; Berzenczey László szintén így nyilatkozik.

Gajdász Salamon a központi bizottság álláspontját tartván legszabatosabbnak, annak elfogadását ajánlja s megnyugszik, ha ennek értelmében a pénzügyminiszter kinyilatkoztatja, hogy jövő évre rendszeres törvényt fog kidolgozni. Az erdélyi követeknek megjegyzi, hogy míg Magyarország milliókkal pótolja Erdély kormányzatát, ne akadémuskodjanak mindig erdélyi érdekekkel, hanem járuljon ez is a teherhez, a mennyit bír.

Hozzászólunk még röviden a tárgyzhoz Tisza László másodszor, Papp Máté, Babes Vince, ki azt veszi themán, hogy az unio Erdélytől még tisztán megoldva nem lévén, addig az adórendszer felett sem lehet határozni; Rannocher Jakab e kérdéseket máskor völi tárgyalandóknak.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter végül a bizottsági javaslat elfogadása mellett nyilatkoztván, nem csak Erdélyre, hanem általános új adórendszert fog igyekezni behozni.

A kérdés feltételvén, a többség elfogadja a bizottsági szerkezet szerint ezen s a többi szakaszokat.

Napirenden van ezután az adók kivétele, befizetése, behajtása s a pénzügyi törvényszékek iránti törvényjavaslat általános tárgyalása.

Tisza Kálmán elismeri, hogy ha az adók megszavaztatnak, gondoskodni kell behajtásukról is éppen az adózók érdekében s ez iránt törvényt kell hozni; kijelenti azonban, hogy az előterjesztett törvényjavaslatot nagyon rosztal tartja, mert ez jelen szerkezetében fenntartja a pénzügyi szerkezetet, mely felette költséges, továbbá összeállítására a törvényhatóságokkal; a külön pénzügyi törvényszékek felállítását sem helyeslé, mert nem akarja azon franczia rendszert elfogadni, hogy az állam fél és bíró legyen egyszerre. De habár hibás és roszt, belátja, hogy ez ében változtatni és javítani már nem lehet s azért elfogadja azon feltétel alatt, ha a ház már most jelöli azon irányt, melyben az ügynek megoldatni kell, mely célból határozati javaslatot terjeszt elő: utasíttassék a miniszterium, hogy még ez év folytat törvényjavaslatot terjesztszen elő adókievétel és behajtás tárgyában.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter, a Tisza által felhozott részletekre a részletes vitánál szöland; a határozati javaslatra megjegyzi, hogy nyomósan találja az adóknak a törvényhatóságok általi behajtása kérdését, de a törvényhatóságok rendezéseig éppen nem az következik, hogy megszüntessék a mostani rendszer.

Miután Tisza Kálmán röviden felelt a miniszternek, elnök a kérdést felteszi s a többség a törvényjavaslatot elfogadja, mielőtt azonban a részletes tárgyalás megindult volna.

Tisza Kálmán kívánja, hogy az ő határozati javaslata fölött történjék szavazás. E körül zajos és zavaros vita fejlik ki, minek vége lett, hogy a ház Tisza javaslatát elveti s a részletes tárgyalást megkezdi.

A ház mind a címet, mind a törvényjavaslat 11 első szakaszát változtatlanul elfogadja. A 12. szakaszról.

Vályi János módosítást indítványoz, mely szerint a jövedelmi adó két egyenlő részben s mindíg utólagosan lenne befizetendő.

Hodossiu József pártolja a módosítványt.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter helyesebb eljárásnak tartja a kisebb részletekben való

befizetést, mert az adózókra nézve sokkal könnyebb. Ajánlja a közp. bizottság szerkezetét, mely aztán el is fogadtatik.

A 13. szakaszt észrevétel nélkül magáévá teszi a ház. A 14. szakaszt, mely a késedelmi kamatokról szól.

Halász Boldizsár kihagyatni kívánja.

Tisza Kálmán sokkal helyesebbnek tartja, ha az állam inkább ez úton igyekezik magát biztosítani, mint az executio útján, s ez okból a szerkezet mellett szavaz.

Simonyi Ernő, Csanády Sándor és Hoffman Pál a szakasz kihagyását pártolják, mert a késedelmi kamatok csak a szegény népet terhelnek leginkább.

Szontagh Pál nem találja helyén valónak minduntalan a szegény népre hivatkozni, mert a törvényhozás nem tehet különbséget az adókötelezettségre nézve a szegény nép és nem szegény nép között. (Élénk helyeslés.) Pártolja a szerkezetet.

Édes Albert a magyar nép azon tulajdonságáról emlékezik meg, hogy nem szeret fizetni (Derűtlenség.) Különb a kihagyás mellett szól.

Csiky Sándornak nem kell ez a közöstudgyes katonai executio törvény. (Általános nevetés.) Vlád Alajos szintén kihagyatni kívánja e szakaszt.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter a szerkezetet ajánlja s Csiky szavaira vonatkozólag megjegyzi, hogy mióta a pénzügyi kormányzatot átvette, sehol és soha sem alkalmaztatott katonai executio. (Élénk helyeslés.)

Halász Boldizsár mint indítványozó másodszor is szólhatna, de hogy példát adjon azoknak, kik sokat szoktak beszélni, eláll a szótól. (Nagy derűtlenség.)

Elnök erre szavazás alá bocsátván a 14. szakaszt, a többség az eredeti szerkezetet tartja meg. A 15. szakaszról.

Vályi János indítványozza, hogy az abban foglalt engedmény ne 1, hanem 1/2 krban állapíttassék meg. (Felkiáltások: Maradjon a szerkezet!)

Csanády Sándor: T. képviselőház! Nincs könnyebb, mint azt a szót kimondani, hogy „maradjon” és különösen most, mikor a legfontosabb kérdéssről, az adókérdéssről tanácskoznok. Igen könnyen megtörténhetik uraim, hogy azok, a kik azt a „maradjon” szót oly gyakran emlegetik, bizony rajtuk fog teljesedésbe jönni akkor, a mikor a nép megértve a maga hivatását, gondoskodni fog a maga jövője felől. (Nagy zaj. Nincs szükség rá!)

Bárha Szontagh Pál igen t. képviselőtársam azon óhajátást nyilvánította, miszerint azon megkülönböztetés, mi a birtokot illeti, e házba soha ne vétessék fel, bocsásson meg a t. képviselő úr, ha a jelenlegi t. ezikk tárgyalásánál ismételve nem követhetem őt e téren; nem követhetem pedig azon oknál fogva, mert én a 16-dik §-t a vagyonosabb osztály érdekében látván megszavaztatni. (Ellenmondások.) Igenis a vagyonosabb osztály érdekében szavaztatnék meg azért, mert tudjuk, hogy a nép szegényebb osztályai — már bocsássanak meg, hogy ismét e kifejezéssel kell élnem, — (Zaj!) de miután tény, hogy a házában a nép szegényebb; miután a nép nincsen abban a szerencsés helyzetben, a miben óhajtanám, hogy legyen, hogy adóját előlegezve is lefizesse, ezen szerencsés helyzetben csak is a nagybirtokos osztály, s illetőleg töképenzések vannak.

Tisza Kálmán: Nekem valóban egyáltalán nincs azon aggodalmam, hogy, mint hazánk viszonyait ismerjük, annyira sokat fogunk befizetni előlegesen az adóból, hogy az e mellett járó 4% bőven ki ne teljék azon 6%-ból, melyet azok fizetnek, kik az adóval elkésnek. — (Helyeslés.) Azonban részéről, mindamelllett ezt mondom, hogy sokkal szívesebben járulok ahoz, hogy az kimaradjon, mintsem ahoz, hogy feljebb emeljék 4%-al, mert utóljára is nekem nincs ellenvetésem, ha azon néteni késedelmezési kamatokból, az ily előleg fizetett összegért járó kamatok fedeztessenek, és ez által az állam nem teszi ki magát azon veszélynek, hogy miután megtörténhet az, hogy több ízben tartozik a hátralékok miatt kamatot fizetni, utóljára is költségeit fedezni nem lenne képes. Én tehát részéről, ahoz, hogy ez kihagyassék, szívesen járulok, hanem még meg kell jegyezmem azt, miután éppen előttem szözlött képviselő úr figyelmeztette azokat, kik a maradjon szót használták, hogy otthon találjanak maradni, hogy engem az, hogy otthon maradok-e, vagy nem, egyáltalában nem vezet. (Viharos, általános helyeslés.) hanem vezet az, hogy mit tartok a nép és az ország érdekében előbbvalónak. (Helyeslés.) Én részéről igen sajnálom ezt, de a képviselő úr, bár én meg vagyok győződve, hogy nem szokta, ez által helyet adott azon föltevésnek, mintha csak azért szölna, hogy otthon ne maradjon. (Zajos helyeslés és taps.)

Csanády Sándor: Midőn én oda nyilatkoztam, hogy igen könnyen megtörténhet, hogy azok, kik a maradjonnal... (Zaj, személyes kérdés nincs) Hiszen ha elmondtam a magam nézetét, felelhetnek rá. — Miután én azt mondtam, hogy azok, kik éppen ezen kérdésben, mely nézetem szerint a legnagyobb kérdés, az adókérdésben egyszerűen oda úgy nyilatkoznak, hogy a szerkezet úgy maradjon, a mint van, úgy hiszem senkit sem sértettem, sem személyileg, midőn azt kimondtam, hogy igen könnyen megtörténhetik, hogy azon urak, kik oly

kevessé hordják az én nézetem szerint a nép javát (zajos felkiáltások: Ez új sértés! jobb ha hallgat! vonja vissza!)

Tóth Vilmos: Kérem az elnök urat, méltóztassék a szónokot ily kifejezésért rendentartani. Elnök: Midőn a képviselő úr éppen személyes megjegyzést kíván tenni, válaszszá szavait úgy, hogy ne sértsen velük ujjal; mert lelkiismeretén viseli, úgy hiszem, minden képviselő úr a nép javát. (Zajos helyeslés.)

Bónis Sámuel: T. képviselőhöz! Midőn egy törvényjavaslat előttünk van fogalmazva, én nem képzelhetek oly felfogást, hogy valaki azt mondassa, azok, kik ezen törvényjavaslatot úgy a hogy van, meg akarják tartani, nem viselik szívükön a nép érdekét (Általános helyeslés), nem viselik éppen annyira mint azok, kik talán érveiket ellenében egy fogalmazott beszédben adják elő; (Helyeslés) itt csak a fogalom különbségéről lehet szó. Péter jónak tartja, mit Pál jónak nem tart. Péter, Pál előtt egy fogalmazott munkáról azt mondja: „én elfogadom ezen munkát”; Pál pedig a maga nézetét fogalmazza, mint a módosító szokta fogalmazni. — Ne éljünk soha, ha valaki a „maradjon” szót kimondja e házban, azon invectívával, hogy az a nép érdekét szívén nem viseli. (Élénk hoszszas helyeslés.) Ez több mint vélemény-türelmetlenség (helyeslés), ez, ha ki kell mondanom, denuntiatio a nép előtt (Általános élénk helyeslés); ámbar én a nép józan fogalmát ismerem, hogy az ilyesmire, mint tures szóra, nem sokat szokott adni. (Hosszas zajos eljénzés és taps.)

Szavazásnál az eredeti szerkezet változatlanul elfogadtatik s az ülés ezzel eloszlik.

Törvényjavaslat a védrendszeréről.

1. §. A védelmi kötelezettség általános, és minden védképes állampolgár által személyesen teljesítendő.

2. §. A fegyveres erőt képezik: a hadsereg, hadi tengerészet, honvédség és népfelkelés.

3. §. A hadseregbe, hadi tengerészetbe vagy a honvédségbe lépés kötelezettsége (2. §.) kezdődik azon naptári év január hó 1-től, a melyben a hadköteles 20-ik életkorát betölti.

4. §. A szolgálati kötelezettség a hadseregnél és a hadi tengerészetnél tart: a) három évig a sorhad állományában, és b) két évig azoknál a kik szolgálatkötelezettségüknek a hadseregben eleget téve áthelyeztetnek a honvédségbe és c) tizenkét évig a honvédek közé közvetlenül sorozott védkötelesekre nézve. (32. §.)

A kik szolgálatkötelezettségüket a hadi tengerészetnél teljesítették, a honvédségi szolgálatra nem köteleztek.

A szolgálati idő a rendes állítási időszak alatt (31. §.) minden besorozott hadkötelesekre nézve az állítási év október hó 16-tól, az ezen időszakon kívüli besorozottakra nézve pedig a besorozás napjától kezdődik.

5. §. A felkelési szolgálatkötelezettség a 18. éves életkor meghaladása után következő év január 1-től kezdődik; végződik pedig a 40 éves életkor betöltése után, és kiterjed mindazokra, a kik sem a hadsereg és hadi tengerészet, sem a honvédség állományába nem tartoznak.

6. §. A ki védköteles korban nyer állampolgárgörög vagy állandó megtelepedés engedélyt, az életkorának a jelen törvény értelmében megfelelő védkötelezettséget teljesíteni tartozik, minden tekintet nélkül arra, eleget tett-e, és mi módon védkötelezettségének azon államban, melyből ide átköltözött.

7. §. A hadsereg és hadi tengerészet hivatása ö Felsége összes birodalmának küllellenség elleni megvédése s a belrend s biztonság fenntartása.

8. §. A honvédség háború idején a hadsereg támogatására és a belvédelemre, béke idején pedig kivételesen a közrend fenntartására is van hivatva.

9. §. A felkelés háború idején a védelmi erőnek legvégső megfeszítése, a hadsereg s a honvédség támogatására, az ellenség behatolásának megakadályozására, vagy az országba már benyomult ellenség leküzdése végett.

A felkelés e végből mint a véderő kiegészítő része a népjog oltalma alá helyeztetik.

10. §. A kik a hadsereg (hadi tengerészet) állományába tartoznak, és sorhadi szolgálatra kötelesek, a katonai hatóságok felhívásának minden időben eleget tenni tartoznak.

A tartalék első évfolyamába lépendő hadkötelezettek, azon esetre ha a hadseregheli (hadtengerészetbeli) szolgálat viszonyai, vagy a hadi kiképzetés feltételei elkerülhetlenül úgy igénylenek, a közös hadügyér jóváhagyásával, ezen év folyamára, a tetteles szolgálatban megmaraszthatók, vagy arra berendelhetők; az ilyek aztán tartalékos kötelezettségük további tartamára minden hadgyakorlattól felmentvén. (36. §.)

A tartalék azonkívül csak ö Felsége parancsára szolgáltathatik be a hadsereg és hadi tengerészet kiegészítése (pótlása) végett a hadi létszám erejéig.

Ha a tartaléknak csak egy részét szükséges tetteles szolgálatra szolgítani, ennek a korosztályok sora szerint, t. i. a legifjabb korosztályon kezdve kell megtörténni.

A honvédség behivatása és mozgósítása is

hasonlóan csak ö Felsége a király parancsára a honvédségi törvény szabályai szerint eszközöztetik.

A felkelés elrendelése ö Felségének parancsára a honvédelmi miniszter útján, akkor és azon mérvben történik, a midőn s a mennyiben az ország az ellenséges megrohanás veszélye által közvetlen fenyegetve van.

A felkelés tetteles felhívása és alkalmazása az ö Felsége által kijelölt hadi parancsnok által eszközöztetik.

A tartalék és honvédség az időségi fegyvergyakorlatokra (36. §.) az illetékes sorhadi és honvédségi hatóságok által hivatik össze.

11. §. Az ö Felsége birodalmának közös védelmére szükséges szárazföldi és tengeri haderő az 1867. XII. t. czikk 13. §-a értelmében a birodalom mindkét államfelének törvényhozása közt történt megállapodás alapján 800,000 főnyi teljes hadi létszámban állapittatik meg.

Ezen létszámba a tartalék is (4. §.) be van foglalva.

A hadseregnek és hadi tengerészetnek ezen hadi létszáma a legközelebbi 10 évre érvényes.

Ha idő folytán felmerülendő tapasztalatok nyomán a hadseregnek rendszeresített hadi létszámára nézve változás lenne teendő: az ide vágó javaslatok, mind a két államterület képviselőiteinek alkotmányos úton újabb megegyezés végett, minden esetre még a kilencedik év lefolyása előtt előterjesztendők.

12. §. A honvédség összes számereje ö Felsége birodalmának mindkét államában 200 ezerből fogván állani, ezen számhoz a magyar korona országai 82 zászlóalj gyalogsággal és 32 század lovassággal járulnak.

Az erre vonatkozó tüzetes intézkedések a honvédségi törvényben foglaltatnak.

(Folytatjuk.)

Egyletek és közintézetek.

Az erdélyi muzeum részére

1868. április és május havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek: A bécsi császári akademiától, nyomtatványaiból 17 köt. és 7 füz. — A bécsi cs. kir. geographiai társaságtól Mittheilungen 1866. 1—6. szám. — A prágai cseh muzeumtól 2 füz. — Dr. Frits Antaltól, a prágai cseh muzeum örétől 6 köt. — Az erd. kir. főkörmányszéktől, Internationale Ausstellung zu Paris. 1867. Oesterr. Abtheilung. — Kossalkó Jánostól 3 köt. könyv és 1 köt. térkép. — Dr. Lészay Dánieltől 5 füzet alkalmi nyomtatvány és egy 1486 diki eredeti oklevél. — Kriza Jánostól, az unitárius anyaszentegyház tünepélye 1868. — Dr. Rózsay Józseftől 3 köt. könyv. — A debreczeni „Emlékkertársulat” igazgatóságától Csokonay szobra modelljének fényképe 3 db. — Székely Józseftől Kaulbach „Húrok harcra” című aczélmetsz. képe. — A kir. főkörmányszéktől, L'Egypte a l'exposition universelle de 1867. Paris. 1867. 4°. — Révész Imréltől A levéltárak megővására és rendezéséről, Debreczen, 1868. 8°. — Szathmáry P. Károlytól, a gyulafehérvári, nagy-enyedi Bethlen-főtanoda történelme, Nagy-Enyed, 1868. 8°. — Ince Mihálytól, Opusculum orthographum, ed. 2°, Claudiopolis 1727, 8°. — Czelder Mártontól, misioi lapok 6, 7. füz. Sáros-Patak, 1868. 8°. — A nürnbergi german muzeumtól, Anzeiger für das Jahr 1867, 4°. — Szentmártoni Józseftől Horatius, ford. Szentmártoni József által, S.-Patak, 1868, 8. — A cs. kir. földtani birodalmi intézetétől, Jahrbuch 1868, 1. Pest.

II. Régiségek és érmek: Szentjánosi Ferencztől 2 ezüst-pénz. — Gróf Mikó Imréltől 2 arany, 4 ezüst 1 réz érem és 1 papirpénzjegy. — Kappel Jakabtól 1 rézpénz. — Balázs Jánostól 1 rézpénz. — Le Camus Lajostól egy értékes ezüst bilikom. — Gr. Traunné, gr. Bethlen Borbárától 1 cserép-korsó Petranellből. — Megnevezetlenül 1 ezüst érem. — Egger Dávidtól 2 rézpénz. — Gróf Mikó Imréltől 1 ezüst-pénz. — A károlyfehérvári tanácstól 6 ezüstpénz. — Tornyai Juliától 2 megevezet cserépes Várhelyről. — Hankovics Károlytól egy régiség a Peeze pöntjáról Nagy-Váradról.

III. Természeti tárgyak: Gr. Kornis Emiltől 319 db madártojás. — Petrő Andrától 1 cbaradrius auratus. — Dr. Szombathelyi Gusztávól 1 piens martins. — A személyzet saját gyűjtése 1 fringilla cacebs, 1 muscicapa gnisola, 1 saxicola venanthe, 2 sylvia curruca, 2 sylvia cinerea és 1 strix flammula csontváza.

— Kimutatás a dézsikis egítő pénz-táregylet 1868. június havi forgalmáról:

Bevételek:	
Pénztári maradék a múlt hóról	385 ft 92 kr.
Havi rendes és rendkívüli betételek	3,870 " 80 "
Könyvdíj 8 új tagtól	10 " "
Kamat, provisio és váltódíj	444 " 90 "
Bélyegdíj	23 " 20 "
144 tag által visszafizetett kölcsön	19,940 " "
Összes bevétel	24,674 " 82 "
Kiadások:	
150 tagnak kölcsön	21,870 ft — kr.
Tisztviselők fizetése	97 " 30 "
Irodai kellékek	6 " "
Bélyegre	23 " 20 "
Kamat	— " 95 "

Tőke visszafizetés	2,529 ft 75 kr.
Maradott a pénztárban	147 " 62 "
Összes bevétel a lefolyt jan. június felében	24,674 " 82 "
Összes kiadás a lefolyt jan. június felében	143,598 " 30 "
A tagok összes száma 2525. Dézs, július 1. 1868.	143,450 " 68 "
Szűcs Sámuel, igazgató.	Turbucz Ferencz, könyvvizető.
Tatrási Ferencz, aligazgató.	Govrik Ferencz, pénztárnok.

II-dik közlés

a „Gyulai Ferencz” emlékére tett hazafias adakozásokról.

Szász-Veszszösön t. Bedőházi János úr gyűjtő ivén: id. Bedőházi János 1 ft, Bedőházi Vilma 1 ft, ifj. Bedőházi János 50 kr, Bedőházi Pál 50 kr, Fazakas Róza 10 kr, Balducsi János 10 kr, Johann Schlosser 20 kr, Balducsi József 10 kr, Bedőházi Béla 50 kr, összesen 4 ft.

Sz. Udvarhelyt t. Kovács Domokos úr gyűjtő ivén: Kovács Domokos 1 ft, Laiber Lajos 50 kr, Sándor Albert 50 kr, összesen 2 ft.

Hátszegi t. Izzikutz Antal úr 44-dik számú gyűjtő ivén: Izzikutz Antal 1 ft.

Küküllővárt t. Bágya Ferencz úr urasszony 37. számú gyűjtő ivén: Bágya Ferencz 1 forint, Bágya Ferencz 1 ft, Székely István 50 kr, Magyari Sándor 50 kr, Gerébi Márton 50 kr, Kőnczei Gergely 50 kr, Bágya Ödön 50 kr, Bágya Ferencz és Kálmán 50 kr, összesen 5 ft.

Tordán tiszteendő Miklós Miklós úr 7. számú gyűjtő ivén: Miklós Gizella 1 ft, Várad Károlyné 1 ft, Miklós Hermine 1 ft, Enyedi Albert 1 ft, ifj. Székely Elek 1 ft, Hegedűs 20 kr, N. N. 20 kr, Pénteki Jánosné 1 ft, Harmath Mártonné 60 kr, összesen 7 ft.

M. Várhelyt t. cz. Székely Gyula gyűjtő ivén: Csongvai Károly, Filep Ferencz, Göldner Nándor, Gegő Károly, Erődi Sándor, Dicső Lajos, Dajbukát János, Czecz Miklós, Bucher Miksa, Bárdosi János, Vatterlieth és Szakács, Szöllősi Soma, Stáhl Antal, Petri Ádám, Lenárt Károly és Jakab János egyenkint egy ftot, összesen 16 ft.

Kolozsvárt t. cz. Székely Gyula gyűjtő ivén: Vikol Lajos, Horovitz Soma, Karváz József, Himelstein Mór, Ulitz Ágoston. Szentiványi Gyula, Kozma Albert, Tauffer János, a=b, egyenkint egy ftot, összesen 9 ft.

Kolozsvárt gróf Bethlen Miklós ö nagysága gyűjtő ivén: gr. Bethlen Miklós 3 ft, Nagy Péterné 1 ft, Adam 1 ft, gr. Vass Albertné 2 ft, Máriaffy Albertné 2 ft, Macskási Péter 1 ft, összesen 10 ft.

Pesten t. cz. Szerdahelyi Kálmán úr 55-dik számú gyűjtő ivén: Feleki 1 ft, Paulay 1 forint, Szerdahelyi 2 ft, Szigethi Imre 1 ft, Csengeri Pál 50 kr, Náday Ferencz 1 ft, Benedek 50 kr, Sántha 50 kr, Szigethi József 1 ft, S.....fize-tett 40 krt, Pauliné 2 ft, Kocsis 1 ft, Ellinger 2 ft, Nikolits Sándor 1 ft, Lendvay 1 ft, Bodorfi 1 ft, Komáromi 50 kr, Ormai 50 kr, Szigligeti 1 ft, Szilvási 1 ft, Radnótfai S. 5 ft, Vadnai 1 ft, összesen 26 ft. (Folytatjuk.)

NAPI HIREK.

— A városi képviselőtestület tegnap tartott gyűlésén töltte be a Filep Sámuel polgármesterré lett kinevezetése folytán megürült tanácsosi állomást, a szavazattöbbséget, 46 votumot Magyarai Mihály nyervén meg. A gyűlésnek ezenkívül igen érdekes momentumát képezte azon értesítés, hogy a városunkba meghívott történelmi társulat a meghívást elfogadta s szept. 19—20-ika körül gyűlést megtartani Pestről le is érkezik. Szönyegen volt tovább a város borárlási joga, a mely fölött kifejtett vita a képviselőtestület azon szomorú meggyőződésre vezetett, hogy más módokkal fényszebb eredményt is ki lehetett volna mutatni, miután egy fél év alatt csak 2400 ftot jövedelmezett, mi, Kolozsvárt tekintve, valóban nagyon is csekély. Elhatározott tehát más forma intézkedést venni foganatba, melynek kidolgozására egy szakbizottság küldetett ki, 21 nap alatti jelentéstétel kötelezettsége mellett. Ezenkívül tárgyalatott a vívoda ügye is, de a melyben még semmi merítális határozat nem hozatván, csak éppen megemlítjük. Egy interpellatio is jelentkezett, szenvedte a törvényszéki elnök, tette akad. tanár Berde Áron, feltűnőnek jelezvén azt, hogy a törvényszéknél ügyvédek és fogalmazók írják az ítéleteket; a törvényszéki elnök tagadja ezt, s szerinte e bir alapja abban lehet, hogy írók szükében történik néha, hogy ügyvédi concipiensek másolnak, de csak is másolnak. — Nehány kérvényt tárgyalva, míg a gyűlés eloszlott.

— A képviselőház elnöksége, a ház határozata folytán, hivatalosan felszólítja mindazon képviselőket, kik engedelem nélkül távol vannak, hogy a sürgős kérdések megoldása tekintetéből, képviselő helyeikre mielőbb visszatérjenek. — Valóban leverően meglepő, hogy némely „honatya” a saját több rendbeli ez irányban tett felszólalásai után is bevárta ezt.

— Az alakulásban levő „Kolozsvári kör” tagjai tegnapi délután a redouté termében gyű-

lést tartottak. Tárgyal az alapszabályok megvitatása szolgált, s a 20 első pont meg is állapított, hosszabb és élénkebb vita csak is azon szakasz-nál fejlődött ki, mely az új tagok mikénti felvételéről szól: határozottatott, hogy a körbe minden további vitatás nélkül beléphet mindenki, kit 3 tag ajánl. Elvetetett végül a javaslat azon tételle is, mely a becsületbírásgról szól, elvetésére okul szolgálatán a gyűlés többségének azon meggyőződése, hogy vannak olyan dolgok, melyeket örömmel fogad ugyan ölébe a theoria, de kigynol a gyakorlati élet.

— A „kolozsvári kör” az alapszabályok megállítását folytatandó, a f. július 17-kén, vagy is pénteken délután 4 órakor a redouté teremben újabb gyűlést fog tartani. Melyre a már aláírt t. cz. részvényesek s általában ez egylethez csatlakozni kívánók tisztelettel meghívotnak mindnyájan pontos megjelenésre kérésen fel. Kolozsvárt, július 15. 1868. Hájós János, elnök. Vajda Ottó, jegyző.

— A „kolozsvári dalkör” jövő vasárnapra hirdetett előadása közbejött akadályok miatt f. hó 26-kán tartatik meg. Ugyane nap megy végbe — mint halljuk — az uszodában az úszás-verseny is.

— A múlt heti erős viharoknak egy emberélet is esett áldozatul. Egy kolozsvári szerkesztő, Maros-Ludas és Torda között, az országúton érvén a nehéz idő, a villám agyonujtá, minnek következtében pár nappal ezelőtt halva hozták városunkba.

— Tegnapelőtt hatalmas égháboru volt el városunk felett. A villám több helyt lecsapott, szerencsére kár nélkül; a patateczában egy házat látogatott meg a száraz mennykő, honnan a lakókat már reggel a mezőre vitte volt jó sorsuk és csak a fal és egyes butordarab szenvedett.

— A városunktól nem messze levő mérai erdőben, hírszerint, pár nap óta egy 9—10 fűből álló rablóbanda tanyázik; mint mondják, mindannyia a Királyhágón túlról vetődött ide; még eddig csak apróbb fosztogatásokban tündették ki magukat és Kolozsmegye erőlyes hatóságát ismerve, meg vagyunk győződve, hogy nagyobb szerit végrehajtani idejük sem leand. Elfogatásokra az intézkedések már is meg vannak téve.

— Az igazi honfi örömmel üdvözli, édes hazája, az ipar terén nyilatkozó mozzanatait. Örömezzel jelenthetjük a nagy közönségnek, hogy városunk s kis hazánk ismét egy derék, sokat vándorolt fiatal iparosban gazdagodott, ki az ipar terén egy szükségét fed, s a mit eddig távol földről költségesen meghozattunk, jutányosb áron, de tükéletesen elkészítve szolgáltat. — E jeles iparos Seeman August, ki Egyiptom és jéruzsálemi visszatérte után közöttünk letelepedett, s az ugynevezett „pozsonyi zviak” nevű borkorcsolyát oly jó minőségben állítja ki, hogy az ö készítménye a pozsonyi jóságban meghaladja. Óhajandó, hogy közönségünk s hazánk kereskedői ez ifju vállalkozót pártfogolja, annyival inkább, hogy a nevezett sütemény fontját olcsón árulja s nagyobb megrendeléseknél szép kedvezményeket nyújt. — Lakása kurta-szappanutsza 366. sz. a.

— Naszódvidéken a tavaly felállított rögöntető bíróság — egy hivatalos értesítés szerint — továbbra is kiterjesztetik.

— Az idegen ezredeknak magyar ezredekkal kicserélése, ugy látszik, megkezdődött. Jövő vasárnap, hir szerint, mintegy 1600 főből álló csapat fog átvonulni városunkon N.-Várad felé, s ezzel szemben egyik magyar ezred érkezését jelentik.

— A „Transilvania” szebeni általános kölcsönös biztosító-bank vezérigazgatójává Worell Adolf, kezelő-titkárrá Sill V. ügyvéd, jogtanácsossá, Bruckner V. ügyvéd, és igazgatósági előadóvá Kovács számtanácsos választott meg.

— Medgyesről a következő szomorú eseményt írják: G. ottani kereskedő e hó 11-én háza padlásán felakasztotta magát. Mielőtt ily módon életének véget vetett volna, kocsisának meghagyta, hogy fél óra múlva menjen a padlásra s hozza őt le onnan. A kocsis a kiszabott időben belőlről zárva találta az ajtót. A kocsis elbeszélvén a történeteket, az ajtót feltörték, de a köztisztletben állt kereskedőt már kimulva találták. Az öngyilkosság okát családi viszonyaiban keresik.

— A brassói „Gazetta” közlelbi száma élen egy idézvényt hoz, melyben szerkesztője, Jakobi Muresianu Marosszék törvényszékének büfenyítő osztálya előtt megjelenni hivatik fel. Erre ugyancsak lapjában egy kérelmet intéz a megidézett a törvényszékhez, melyben nem tudja felfogni megidéztetésének okát, bár hallotta, hogy valami román congressusra szólító pronunciamentó lenne szóban. Tiltakozik, mintha ilyesmi lapjában megjelent volna, bár, mint mondja, ez milliók szívében él, és az ez iránti kérelem, aláírva ezrek által, a Felség előtt áll. Kéri továbbá az ügyet áttétetni a brassai törvényszékhez, mint a mely rá nézve egyedül illetékes, s ha tán ez meg nem adatnék, akkor adassék egy augusztusig terjedő időhaladék. — Annyi megjegyzésünk van csak mindezekre, hogy az ember egész gyönyörűségét olvassa a „Gazetta”-tól szokatlanul szeliden hangzó sorokat, s okvetetlen azon gondolatra jön, hogy akármilyen szívbe is lehet kegyesebb érzelmeket csepegtetni. A maga orvossága mindennek megvan.

— Az igazságügyi miniszterium a pestvárosi törvényszéket delegálta, hogy mindazon személyek felett, kiket a szerb kormány mint a szerb összeesküvés tagjait bejelent és elfogadni kér, a vizsgálatot vezesse és ítéletet mondjon. Együttal beküldötte a kormány azon leveleket, melyeket a már elfogott Trifkovics és Stankovics Belgrádba a gyilkosok fejéhez Radovanovicshez intéztek volt, s melyekből kitűnik, hogy a gyilkosok tudomásuk vala. — A hír, hogy Karagyorgyevics herceg rendőri felügyelet alatt van, alaptalan.

— Heves megye föltérjesztést intézett egy a képviselőházhoz, mint a miniszteriumhoz, hogy a katonai parancsnokságok utasítsanak a hazai törvényhatóságokkal magyar nyelven levelezni — és a ki üszött valaha abban a hajóban, hol olvasni kellett ezen átiratokat, az e tekintetben csakugyan Heves megyéhez csatlakozik.

— A „P. Napló“-nak egy cikke volt, mely a magyar aristokratikus népek jelzé. Mohon kapja fel a „Gazetta“ s kivonja belőle azon következtetést, hogy tehát a magyarnál liberális szellemet keresni nem lehet. Megvolt azonban ennek a logikának a maga oka, és ez, hogy ismét megírja a románokat, kérvén őket a passiv magatartásra, mert — ugymond — ilyen esetben mit akartok még. — Sokszor mondtuk és újra ismételtük, hogy alkosson magának előbb a „Gazetta“ csak egy szemernyi fogalmat a méltányosságról, s valóban nem lesz oka sirdogálni és izgatni.

— A szegedi elemi tanítók kérelmet intéztek az egyes képviselőkhöz, melyben kimutatták a nyomozó állapotot, mely az összes tanítók kart sújta, magukat a képviselők pártfogásába ajánlják, remélvén, hogy majd a nyugdíjazási törvényjavaslat tárgyalásán odahatnak, hogy sorsukon a lehetőségig könnyítve legyen. — Régen pengetett eszme ez, óhajtuk megtestesítését.

— Az osztrák tartományokban egy rendelet fog közzététetni, melyben a normanapok a nyilvános mulatságokra, bálokra stb. nézve megfognak szorítani.

— Államhivatalnokok és igazgató-sági tagok. A legközelebb tartott miniszteri tanácsban azon határozatot hozták, hogy az államhivatalnokok többé nem lehetnek oly társulatok igazgatósági tagjai, melyek az állammal terhekkel járó viszonyban állanak, s melyeknek érdekei az állam érdekeivel összeütközésbe jöhetnek.

— Megörökítésre méltó módon járnak el Pécsen a közegészség dolgában. A piaczen árult éretlen gyümölcsöt eldobozzák — nagyon helyesen; s talán megemmisítik? nem, a kórházba viszik a betegek vagy reconvalescensek számára, azon természetű törvényről fogva, hogy a mi az egészségesnek árt, a betegnek — használ.

— A Hussünnepe. Konstanzból július 6-ról írják: Rendkívüli részvét mellett, különösen a svájciak részéről, mely ezért a konstanzi lakosság tartózkodó magaviselésével szemben határozott tüntetési jelleggel is bírt, ment ma végre a csehek búcsújárása Huss János emlékéhez. A konstanziai, majdnem 230-an, köztük 20 nő, zenekísérettel és három, jelvényekkel díszített lobogó elővitellel, vonultak a Huss-köböz, hol letették a vi-

rág koszorú s három cseh és egy német beszéd tartatott és csak énekek énekeltek.

— A magyar tud. akadémia részéről emlékeztetbe hozatik, hogy a magyar hölgyek alapítványából egyenkint 300 frt jutalomra kitűzött következő nyolcz rendbeli pályafeladat határideje folyó évi szeptember 30-án lejár. 1. Kivántatik a „Római birodalom történetének kézikönyve“, a mivel osztályok számára. 2. Kivántatik a „Festészet egyetemes története“, korok, népek, irányok és iskolák szerint, a nevezetesebb művészek és művek ismertetésével; s az utóbbiak hollétére a másolataira utalással. 3. Kivántatik a „Bölcsészeti erkölcsstan kézikönyve“. 4. Kivántatik az „Ujabb nevezetes utazók története“, különös tekintettel a világ és az északi sark körüli utazásokra. 5. Kivántatik a „Görög államrégiségek kézikönyve“, t. i. az összes görög föld és népek bevezető ismertetése után, az ezeket összekötött intézkedések és vallásügy, úgy az egyes törzsek és államok közéletének, vagyis alkotmányainak, közigazgatásának, törvénykezésének és hadügyük ismertetése. 6. Kivántatik a „Füvészet alapvonalait“ tartalmazó kézikönyv, a művelt osztályok szükségéhez alkalmazva. 7. Kivántatik a „Növényzeti földrajz kézikönyve“. 8. Kivántatik az „Állati élettan (physiologia) alapvonalait tartalmazó kézikönyv“, különös tekintettel az emberre. — Az eredeti pályahirdetésben kitűzött minden feltételek érvényben maradnak. Pest, 1868. júl. 11. Arany János, titoknok.

— Apró hírek. Rothschild Pesten banküzletet akar nyitni. — A Garibaldi múlt évi római expedíciójában megsebesült olasz önkéntesek számára, Magyarországon 35,386 frank gyűlt össze. — Garibaldi Menotti múlt hó 28-án lépett polgári házasságra Paduában Bedeschini Italia kisasszonnyal. — A keleti marhavész az egész országban megszünt. — Zágrábban egy kanonokot fényes délben s nyílt utcán raboltak meg. — Vas megyében rög-tübiróság hirdettetett ki. — Az „Aradi Lapok“ szerkesztését Tabajdi Károly vette át. — Pécsen a választási mozgalmak már törvényszéki panaszokra adtak alkalmat.

— (Nyílt kérelem.) A nagy-enyedi kisdudóda sorsjáték rendezőt, tisztelettel kérjük: sziveskedjenek megnevezni: hogy a nyertes számokat melyik lapban közölték? Több sorsjegy tulajdonos.

KÜLFÖLD.

Páris, júl. 11. (Kamara ülés.) Ollivier az oecumeni zsinatra figyelmeztetve mondja, hogy az állam tartózkodik a részvételtől törvényeket hozni az egyháznak az államtól elválasztására vonatkozólag. Baroche erre feleli, hogy a kormány a concordatumot és az 1798-diki princípiumokat tartja zsinórmértékül. — Ez elválasztás kényes kérdését az időre kell bízni.

A „Presse“ szerint a Franciaország, Belgium és Holland közti s a vámegyletre vonatkozó tárgyalások hivatalosan megkezdettek.

Az „Etendard“ értesít, hogy magánhírek ál-

lítja, miszerint a Carlistákkal szövetségben álló ellenzék töredékének összeesküvése igen komoly.

A „Hamb. Nachr.“ párisi levelezője a „Corr. du Nord-Est“ forrásai nyomán leírja, hogy a porosz udvarnál a különféle pártok miképpen fogják fel a szövetségek kérdését. Moltke tábornok a porosz szövetség ellen van, s azt csak az esetben ajánlhatná, ha Franciaország és Ausztria Németország ellen egyesülne. Óhajta, hogy Poroszország csak német erőkre támaszkodjék, s sürgeti, hogy a német egység vagy legalább a kiegyezés a német államokkal mielőbb jöjjön létre. Föltétlenül az orosz szövetség mellett nyilatkoztak Roon tábornok, Eulenburg gróf, Manteuffel tábornok és a király katonai kabinet-főnöke, Treskow tábornok. Az orosz szövetség ellen nyilatkoztak Moltke ki-vül még Waldersee gr., s Heydt b. — Bismarck gróf tartózkodó és kerüli a határozott nyilatkozást. A király inkább Moltke pártjához hajlik.

A „Journ. de Paris“ tudni akarja, hogy Napoleon hg., ki az egyiptomi utról lemondott, már folyó hó 24-kén Mendeóban lesz. Párisban azonban csak néhány napot fog tölteni, s ismét utra kel Koppenhága és Stockholmra.

Egy észak-német lap következő megjegyzést tesz az oecumeni zsinat összehívására. „Mint tényleges különbség tűnik fel III. Pál pápának a trienti (1542—1563) és IX. Piusnak a római zsinatot összehívó kibocsátványa között azon körülmény, melyről fogva akkor, V. Károly császár, a francia király, s a többi királyok és fejedelmek is megke-restettek, személyesen vagy követek által megjeleni a zsinaton, míg most erről említés sem tétetik. E különbség lényeges s bizonyára jól megfontolt. Most nincs szó az eretnokség elleni harcról, mint akkor, hanem a katolikus papság harcáról a világi állam ellen, és az ellenségeket, kiket legyőzni akarnak, nem hívják meg saját táborukba, nem fogadják be saját tanácsukba, írja a „Hirnök.“

Nápolyban napról napra várják a rendeletet egy evolutionális hajóraj felszerelésére, mire, hirszerint, a keleti bonyodalmak szolgáltatnak okot. Az érintett tengeri erő a Levante valamelyik kikötőjében fog horgonyt vetni. A nápolyi lapok ezt írják; egyébiránt úgy látszik, hogy e rendszabályok életbeléptetésére nem annyira a keleti bonyodalom, hanem sokkal közelebb eső motívumok szolgálnak rugó gyanánt, tudniillik azon veszélyek, melyek kitörésétől magában mindkét Sziciliában napokint kezdenek tartani.

A belga király nem lesz jelen Antverpen, a Lipót-emlék leleplezésénél. O Felsőge a kereskedelmi kamra küldöttségének, mely őt a leleplezési ünnepélyre meghívta, így válaszolt: „Sajnos esetek, melyeket mindnyájan fájjalunk, lehetlenné tették látogatásomat: nem áll jogomban a korona méltóságáról megfelekedezni.“ (Ezzel arra célzott, hogy annak idején sokan ezen emlék felállítását elleneztek.)

Szent Pétervártól folyvást ingerlik a cseheket. A „Russ. Corr.“ gunyos cikket közöl Beustról, és a cseheket indirecte forradalomra hívja fel a bécsi igazító lapok szellemében!

Oroszország már régen nem tartja meg a

krimi háború után kötött párisi szerződést, mely szerint orosz hadihajóknak nem szabad a fekete tengeren megjelenniük, és ennek kikötőiben nem szabad építtetniük. E napokban jelenté egy orosz lap: „Zarewitsch Sándor, mint hadnagy, a tengerészetbe lép és az „Alexander Nevski“ fregattal (51 ágyus) a fekete s középtengeren át Athenbe, innen pedig az atlanti oceanon Kronstadtba megy. Más lap szerint több orosz hajó építése háborítlanul folyik a fekete tenger partján.

A „Deutsche Allg. Ztg.“ egy cikket közölt a cseh pártvezérek s Beust közt Prágában folyt beszélgetésről. E cikk Beust urnak oly szavakat ad szájába, hogy ő értesítve van egy porosz-orosz titkos egyezményről, melynek értelmében Ausztria felbomlása esetére Csehországnak nem kapcsolhatók Oroszországhoz. Berlinben e fölfedezés miatt kényelmellenül érzik magukat, azonban aligha fognak mentegetőzni; ez úgy sem sikerülne.

Legújabb.

Párisból f. hó 5-kéről mint bizonyost írják a „Frank. Ztg.“-nak, hogy a francia kormány felszólította Svédországot, Dániát és Hollandiát hadikészültségük siettetésére, — miként Poroszország tön szövetségével, a déli államokkal.

Napoleon hercegtől hosszú levél érkezett Párisba, melyben Törökországnak nagy jövőt jósol, csak új emberekre és erőkre van szüksége, mert a mostaniak lethorgiában sinlőnek, s ezért nincs meg bennük a szükséges következetesség.

Napier Robert, a magdalai győző, folyó hó 21-kén ünnepélyesen fog a Guild Hallban fogadtatni, és a city polgárjával ajándékoztatik meg. Ugyanaz nap a lordmayor bankettet ad tisztelőre, melyre Cambridge herceg, valamint a szász-weimari herceg s hercegnő megjelenését is várják. Napier peeri méltóságot nyerend „Magdalai báró Napier“ czímmel.

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverések és árlejtések. Kolozsvártt a kolozsvári kir. bányá, erdő- és söltgy igazgatóságnál 80 öl fa szállítására árlejtés aug. 14. — Kolozsvártt a két viz közt ház aug. 24. szept. 24. — Kolozs megyében Faragón fekvők szept. 1. okt. 1. — K. Fehérvártt ház júl. 27. aug. 27. — Tordán ház szept. 7. okt. 7.

Czégbejegyzés. Kolozsvártt Roményik Mátyás vasáru kereskedése bejegyeztetett.

Gabonaár Kolozsvártt július 9-én 1868.

(Alsó a. mérő, középfár.)
Tisztabúza 3 frt 72 kr. Elegybúza 3 frt —
kr. Rozs 1 frt 80 kr. Árpa 1 frt 60 kr. Zab 1 frt 40 kr. Törökabúza 1 frt 70 kr. Pityóka 1 frt — kr. Marhabús fontja belváros 19, külvárosban 18 kr.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Július 14-kén: 5% Metaliques 100 frt 58.80. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 63.70. Kamat 59.10. 1860. Kölcsön 87.60. Bankrészevény 746. Hitelintézeti részvény 200 frt 212.30. London 10 ft. 100 frt 23 1/4. kr 114.20. Ezüst 111.75. Cs. királyi arany 5.42.

Július 11-kén: Földtehermentesítési kötvény Magyarországi 74.— Erdélyi 69.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Előfizetési felhívás az „ERDÉLYI HIVATALOS ÉRTESÍTŐ“ 1868 második félévi folyamára.

Az „ÉRTESÍTŐ“-re, mely ezután ismét önállóan hetenként háromszor fog megjelenni és szétküldetni, előfizethetni:

Egész évre 5 frt — krral o. é.

Félévre 2 frt 50 krral o. é.

Az előfizetési pénzek alóli kiadó-hivatalhoz (Piaczsor 2-dik házszám I. emelet, a hátulsó lépcsőn felmenőleg) beküldendők.

Az „Erdélyi Hivat. Értesítő“ kiadó-hivatala.

A fogak tisztítása! A híres Anatherin-Szájviz,

melynek szabadalma 1865-ben lejárt, s melynek kitűnő jósága felől számos bizonyíték létezik,

kapható: Spitzmüller C. készítőnél, Bécsben gyógyszerész am hohen Markt.

Kolozsvártt: Csapó Sándornál.

Hirdetés.

Ezennel köztudomásra kívánom hozni, hogy **üggyédi irodám** folyó 1868 **augustus első napján Baróthon megnyitom**, szakmámba vágó minden jog ügyet elvállalok és pontosan ellátom. S. Szt-György, 1868 július 10-én.

BALÁS IMRE, hítes ügyvéd.

Figyelmeztetés a szesz-égetőknek!!

Közép-Szolnokvármegye területén lévő Zsibó helységében 2—3000 véka korán érő szilva jutányos áron eladó. Értekezhetni személyesen, vagy bérmentes levél által helyi Zsibón (utolsó posta Zsibó.)

WUSATSCHE WENZEL, kertesznél.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

Széna és kalász gyűjtőgépek, szőró és tisztító rosták, vas ekék és cketaligák, cséplő és hajtógépek kaphatók vagy megrendelhetők

Jankó Vincze

gépgyárában

Kolozsvártt külső-tordautca 306 szám alatt.

A „VIKTORIA“ biztosító társaság Kolozsvártt,

melynek Elnöke: **BÁRÓ JOSIKA LAJOS**, Alelnöke: **Hintz György**, Igazgatói: **Frits Albert, Kövály László, Wagner Frigyes**, Vezérigazgatója: **Galgóczy Károly**, Vezérigazgatói: **Pesten, Bécsben, Brünben, Prágában**, Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezetesebb helyein **fő-és alügynökei** vannak

Tűz- és jég-kár ellen

Biztosíthatók pedig tűzkár ellen: mindenféle lakház, gazdasági épület, kastély, templom, torony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, butorok, árucikkék, raktárakban foglalt készletek, iparos nyers anyagok, és kész készítmények, gazdasági termények, szálás és szemes gabona, takarmány, baromállomány sat. **jég-kár ellen** minden mezei termények.

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy-szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmé-nyek engedtetnek, akárok igazságosan és gyorsan fizettettek. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynökség szívesen szolgál.

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvártt.

(223) (1—3) Kiadó és eladó ház.

Kolozsvár belváros óvár 255 sz. alatti emeletes és szeglet-ház ez év Szt. Mihály naptól kezdve bérbe kiadó, akár örök áron eladó.

Az emeletben van 4 szoba és 1 konyha, földszint van boltajtókkal ellátott 3 szoba, konyha, a mely kávéház- és vendéglőnek igen alkalmas, fás- és élés-kamara, hűjű és pinczével együtt.

Értekezni lehet főtér 164 sz. alatt. KLÁTROBETZ, KRÉMER és REIL férfi-ruha raktára.

(221) (1—3) Haszonbér.

Hunyadmegyében az o-bettyei határon, a Sztrigy mentén épülődő piskipetrosényi vaspálya mellett egy 80 holdból álló tagosított bételkesített birtok, mindennemű fundus instructussal, akár a nélkül, a közelebbi Szentmihály naptól kezdve, malom regálával együtt, vagy nélkül, huzamosabb vagy rövidebb időre haszonbérbe vehető. Bővebben értekezhetni lehet alólírtal. O Brettyén, utó posta: Hátszeg. Sz. L.

(222) (1—3) Haszonbéri hirdetés.

Szamosujvártt a „városi nagy vendéglőben“

8 vendégszobából álló egész felső rész, konyha, széna- és zab árulási jog, s egyéb járulékok folyó 1868-ik év **november 1-jétől** két egymástán következő évre haszonbérbe adandó.

Bővebb értesítést nyerhetni folyó év augusztus 1-jétől fogva a „városi nagy vendéglőben“ haszonbérő Gőnczi Mihálytól szóval, vagy levél által.